

Aftale mellem regeringen og Venstre, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Nye Borgerlige og Alternativet om en samlet indsats for elever og studerende med handicap på ungdomsuddannelserne og på de videregående uddannelser

10. maj 2021

Alle har ret til at være en del af fællesskabet, og alle har ret til at få en uddannelse, som i høj grad også er nøglen til arbejdsmarkedet. Men færre unge med funktionsnedsættelse påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse og videregående uddannelse sammenlignet med øvrige unge. Unge med funktionsnedsættelse påbegynder også uddannelsen senere end unge uden funktionsnedsættelse.

Derfor skal vi støtte ekstra op om dem, der har brug for lidt mere hjælp til at komme godt i gang med og igennem en uddannelse og videre ud i arbejdslivet. Hele vores uddannelsessystem skal kunne rumme, at ikke alle har samme forudsætninger, og at nogle også kæmper med psykiske og fysiske handicap. Med den rigtige støtte og hjælp, kan unge og voksne med handicap og funktionsnedsættelse få gode muligheder for at klare sig godt i uddannelsessystemet. Det er både godt for den enkelte – og for vores samfund.

Med aftalen udmøntes midler fra Satspuljeaftalen for 2019¹ afsat til indsatser for elever og studerende med handicap på uddannelsesområdet. Der blev samlet afsat 33,6 mio. kr., hvoraf 4,6 mio. kr. allerede er udmøntet til ordblindeinitiativer². Denne aftale vedrører udmøntning af 29,2 mio. kr. i perioden 2021 til 2023³.

Aftalepartierne er enige om følgende syv initiativer, som samlet skal bidrage til at øge fleksibiliteten og give flere muligheder for elever og studerende med funktionsnedsættelse, så de i højere grad påbegynder og gennemfører en ungdomsuddannelse og videregående uddannelse og dermed også får bedre forudsætninger for at indgå på arbejdsmarkedet.

Aftalepartierne konstaterer, at der ud over denne aftale dels skal ses på den videre opfølgning på beretning over beslutningsforslag B99, afgivet af et flertal i Uddannelses- og Forskningsudvalget den 23. juni 2020, dels fortsatte drøftelser om STU, når udviklingen i COVID-19 og håndteringen heraf muliggør dette.

Aftalepartierne noterer sig, at uddannelses- og forskningsministeren vil nedsætte en arbejdsgruppe forankret i ministeriet, der i samarbejde med bl.a. sektoren skal se på forholdene for studerende med handicap, herunder f.eks. dispensationspraksis og

¹ Aftale mellem regeringen og Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti om: Udmøntning af satspuljen for 2019.

² Jf. 'Aftale mellem regeringen, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten og Alternativet om styrkelse af ordblindeområdet: De næste skridt for at styrke ordblindeområdet for børn, unge og voksne'.

³ 29 mio. kr. er resterende midler fra Satspuljeaftalen for 2019, og 0,2 mio. kr. finansieres af Børne- og Undervisningsministeriet.

trivsel blandt studerende med handicap. Arbejdsgruppen skal afrapportere til uddannelses- og forskningsministeren inden udgangen af 2021, hvorefter ministeren vil indkalde aftalepartierne til en drøftelse på baggrund af afrapporteringen.

1. Øget fleksibilitet på erhvervsuddannelsernes grundforløb: Elever med funktionsnedsættelser skal have mulighed for at forlænge grundforløbets anden del med op til 50 pct. Uddannelsen vil dermed foregå over en længere periode, hvormed perioden med SU udvides, mens det samlede timeantal er uændret. Tilbud om forlængelse skal ske efter en individuel vurdering, og det er institutionen, der beslutter, om der skal gives tilbud til eleven om forlængelse. Der vil således ikke være tale om pligt for skolen til at udbyde forlængede forløb, og det er ikke en ret for eleven. Målgruppevurderingen foretages af institutionen og omfatter elever, der på grund af funktionsnedsættelse vurderes at have vanskeligt ved at følge et almindeligt forløb. Aftalepartierne er enige om, at en varig finansiering af mulighed for forlængelse af grundforløbet for elever med funktionsnedsættelse drøftes ved førstkommende lejlighed i EUD-aftalekredsen. Kan der ikke tilvejebringes varig finansiering, gennemføres initiativet som et 2-årigt tidsbegrænset forsøg.

Endvidere skal det være muligt at etablere særlige hold for elever med funktionsnedsættelse parallelt med den eksisterende mulighed på de gymnasiale uddannelser.

2. Evaluering af ASF-klasser og klasser for elever med andre diagnoser på gymnasier: Der er ikke gennemført en evaluering af ASF-klasserne på det gymnasiale område, siden de blev permanentgjort i 2014. Derfor gennemføres der nu en evaluering, som skal tilvejebringe viden om elevernes trivsel, faglige niveau mv. samt om der er behov for evt. justeringer af rammerne for ASF-klasserne. Evalueringen skal endvidere trække på erfaringer med andre udbud for målgruppen samt forholde sig til behov og diagnoseafgrænsningsproblematikker.

3. Ekstra ASF-klasse på to-årig hf: Aftalepartierne er enige om, at der afsættes i alt 2,0 mio. kr. i 2021-2023 til oprettelse af en ekstra midlertidig ASF-klasse på 2-årig hf med opstart sommer 2021. Institutioner, som i forvejen har godkendelse til at udbyde 2-årig hf, har mulighed for at ansøge om oprettelse af en ekstra midlertidig ASF-klasse. Fristen for elevfordeling 1. maj kan under hensyn til udbudsrunde om den nye klasse skulle fraviges for alle ASF-ansøgere i 2021.

4. Gladfondens flexuddannelse for tidligere STU-elever: Forlængelse af Gladfondens toårige flexuddannelse for tidligere STU-elever med et nyt optag i 2021 (gennemføres i 2021-2023) på 5 hold med min. 7 elever pr. hold. Forlængelsen forudsætter, at de deltagende kommuner medfinansierer uddannelsen, som de gør i dag. Uddannelsen er sammensat af praktik og teoretisk undervisning, der foregår på virksomhederne og sigter på at eleverne skal kunne indgå på en arbejdsplads. Forlængelsen forudsætter, at Gladfonden foretager en evaluering af erfaringerne med det nye optag. De nærmere rammer for evalueringen afklares med Beskæftigelsesministeriet og Børne- og Undervisningsministeriet.

5. Fagligt vejledende materiale(r) om psykiske og fysiske handicap. De videregående uddannelsesinstitutioner har ansvaret for at tilbyde hensigtsmæssige individuelle tilpasninger til studerende med handicap, f.eks. i dispensationssager. For blandt andet at give institutionerne bedre forudsætninger for at træffe afgørelser funderet i den enkelte studerendes behov som følge af et handicap udarbejdes i regi af Dansk Center for Undervisningsmiljø fagligt vejledende materiale(r) målrettet studerende og de videregående uddannelsesinstitutioner. Materialet skal søge at udbrede viden om betydningen af forskellige handicap i konkrete uddannelsessituationer – herunder ikke mindst for at kunne understøtte institutionerne i deres dispensationspraksis. Materialet skal desuden søge at nedbryde barrierer mellem studerende og undervisere.

6. Forsøg med helhedsorienterede studieplaner på de videregående uddannelser. Der igangsættes et forsøg med helhedsorienterede studieplaner på de videregående uddannelser som et planlægningsværktøj, der skal understøtte, at studerende med handicap oplever ét sammenhængende uddannelsesforløb.

Der udarbejdes i regi af Dansk Center for Undervisningsmiljø – med inspiration fra Syddansk Universitets erfaringer - paradigmer for helhedsorienterede studieplaner, som de videregående uddannelsesinstitutioner kan benytte sammen med den enkelte studerende til at planlægge de fulde uddannelsesforløb ift. behovet for dispensationer og anden støtte. Studieplanerne skal udarbejdes med respekt for gældende regler fsva. specialpædagogisk støtte og SU. Dansk Center for Undervisningsmiljø skal inddrage Danske Handicaporganisationer i arbejdet og skal desuden tage hensyn til de institutionsspecifikke forskelle, der for eksempel kan være i forhold til praktik eller valgfag. Samtidig afsættes der midler til, at Danske Center for Undervisningsmiljø i 2022 kan understøtte implementeringen af de helhedsorienterede studieplaner på tværs af de videregående uddannelsesinstitutioner. Da der er tale om en forsøgsordning, afsættes der i øvrigt midler til en evaluering.

7. Rådgivningsindsats på erhvervsuddannelserne:

For at fastholde eleverne i erhvervsuddannelserne yder erhvervsskolen i dag eleverne vejledning og stiller kontaktpersoner til rådighed for eleverne og formidler social, personlig eller psykologisk rådgivning til elever, der har behov herfor. På de gymnasiale uddannelser gælder, at handicappede elever, der har behov for specialundervisning eller anden specialpædagogisk bistand, skal have tilbud herom.

Der iværksættes en kapacitetsopbygning og rådgivningsindsats målrettet elever med funktionsnedsættelser på erhvervsuddannelserne med fokus på overgange til erhvervsuddannelserne, gennemførelse af erhvervsuddannelsen samt overgange fra erhvervsuddannelse til arbejdsmarkedet. Initiativet udmøntes som ansøgningspulje mhp., at en ekstern aktør med ind- og tværgående kendskab til området og målgruppen kan varetage og koordinere indsatsen. Aktøren bør inddrage relevant handicapfaglig viden fra VISO i udmøntningen af initiativet.

Aftalepartierne ønsker at drøfte muligheden for, at VISO's område på sigt, og såfremt finansiering kan tilvejebringes, kan udvides til at omfatte ungdomsuddannelser og videregående uddannelser. En sådan drøftelse afventer dog evaluering og drøftelse af det specialiserede socialområde. En evaluering, som er igangsat med støtte fra Enhedslisten, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Alternativet.

Økonomien for initiativerne fremgår af boks 1 nedenfor.

Boks 1				
Mio. kr. (2021-pl)	2021	2022	2023	I alt
1. Erhvervsuddannelser: Mulighed for forlængelse af grundforløbets 2. del for elever med funktionsnedsættelse	0	5,0	5,0	10
2. Gymnasiale uddannelser: Evaluering af ASF-klasser	1,0	0	0	1,0
3. Ekstra midlertidig HF-ASF-klasse med opstart sommer 2021	0,4	1,0	0,6	2,0
4. STU-overbygning: Tilskud til Gladfondens flexuddannelse for tidligere STU-elever (optag i 2021)	1,5	3,0	1,5	6,0
5. Videregående uddannelser: Vejledningsmateriale	2,0	0	0	2,0
6. Videregående uddannelser: <i>Forsøg med helhedsorienterede studieplaner</i>	3,6	1,4	0	5,0
7. Rådgivningsindsats på erhvervsuddannelsesområdet: Rådgivning og kapacitetsopbygning for elever med funktionsnedsættelser på erhvervsuddannelserne	3,2	0	0	3,2
I alt**	11,7	10,4	7,1	29,2

* 29 mio. kr. finansieres af midler fra Satspuljeaftalen for 2019 og 0,2 mio. kr. finansieres af Børne- og Undervisningsministeriet.